

САДРЖАЈ

Страна

SOLVE SENECTUTEM (SENECENTEM)	13
-------------------------------------	----

ДЕО ПРВИ – ОПШТА ПИТАЊА УСТАВНОГ ПРАВА

Глава прва: Предмет и назив уставног права	17
Традиционално схватање предмета уставног права	17
Проширивање традиционалног схватања предмета уставног права	17
Уставно право као јавно право	18
Назив уставног права	19
Глава друга: Извори уставног права	21
Појам извора права	21
Класификација и хијерархија извора уставног права	22
Уставни обичај	24
Глава трећа: Природа и значај уставног права	28
Природа и садржина уставног права	28
Значај уставног права	28
Глава четврта: Наука уставног права	30
Установљавање науке уставног права	30
Уставно право и политичка наука	30
Глава пета: Метод уставног права	31
Егзегетички и нормативни прилаз уставном праву	31
Социолошки и позитивни прилаз уставном праву	32
Глава шеста: Уставно право и политичке институције	33
Промена назива уставног права у „Уставно право и политичке институције“	33
Неопходност правне анализе политичких институција	33

ДЕО ДРУГИ – ФУНКЦИЈА И ПРИРОДА УСТАВА

Глава прва: Појам устава	37
Појава устава	37
Појам устава	38
Материја (садржина) устава (<i>materia constitutionis</i>)	40
Структура и систематика устава	41
Својства устава	47
Глава друга: Врсте устава	48
Класичне поделе устава	48
Модерне поделе устава	53
Глава трећа: Доношење и промена устава	54
Доношење устава	54
Промена (ревизија) устава	55
Промена устава у Републици Србији	57
Глава четврта: Уставни циклуси у свету	59
Предисторија устава	59
Уставност као конституционализација власти	61
Либерално-демократска уставност	65
Уставност рационализованог парламентаризма, социјалистичка и ауторитарна уставност	69
Уставност социјалистичких земаља, демократско-социјална уставност и уставност трећег света	77
Слом социјалистичке уставности и повратак класичној либерално-демократској уставности	82
Глава пета: Функција устава	89

ДЕО ТРЕЋИ – УСТАВНА ИСТОРИЈА СРБИЈЕ

Глава прва: Уставност у Кнежевини и Краљевини Србији	93
Почеци уставности у Србији	93
Устави Кнежевине и Краљевине Србије	95
Глава друга: Уставност у првој југословенској држави	104
Настанак прве југословенске државе	104
Правна квалификација прве југословенске државе	110
Устави прве југословенске државе	112

	Страна
Глава трећа: Уставност у другој југословенској држави	128
Настанак друге југословенске државе	128
Устави друге југословенске државе	134
Слом друге и образовање треће југословенске државе	142
Глава четврта: Нестанак југословенске државе	145
Слабости Устава СР Југославије од 1992.	145
Распад заједничке државе Југославије и стварање државне заједнице Србија и Црна Гора	148
Осамостаљивање Републике Црне Горе и престанак постојања државне заједнице Србија и Црна Гора	149

ДЕО ЧЕТВРТИ – ДРЖАВНА ВЛАСТ

Глава прва: Сувереност државне власти	153
Обележја државне власти	153
Сувереност државе и сувереност народа	154
Облици остваривања суверености	160
Устав и сувереност	161
Глава друга: Легитимност државне власти	165
Појам легитимности	165
Теорије о легитимности државне власти	166
Глава трећа: Функције државне власти	168
Теорије о функцијама државне власти	168
Материјални или објективни појам државних функција	171
Органски или субјективни појам државних функција	175
Формални појам државних функција	176
Појам државних функција у Републици Србији	177
Глава четврта: Облици државне власти	178
Теорије о односима државних власти	178
Теорија о подели власти	179
Теорија о јединству власти	183
Председнички систем	185
Парламентарни систем	191
Облици парламентарног система	198

	Страна
Утицај политичких странака на функционисање парламентарног система	202
Мешовити систем	203
Ауторитарни систем	205
Скупштински систем	205
Систем власти у Републици Србији	209
ДЕО ПЕТИ – ПОЛИТИЧКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ	
Глава прва: Народна иницијатива и референдум	213
Појам полунепосредне демократије	213
Народна иницијатива	214
Референдум	214
Народни вето	218
Плебисцит (право плебса)	219
Народна иницијатива и референдум у Републици Србији	221
Глава друга: Бирачко тело	222
Бирачи и бирачко право	222
Заштита бирачког права	226
Евиденција бирача	228
Изборне јединице	229
Кандидовање	231
Спровођење избора	232
Расподела мандата	234
Однос представника и бирача	246
Престанак мандата, поновни избори и попуњавање упражњених представничких места	248
Глава трећа: Политичке странке	250
Појам и друштвена улога политичких странака	250
Историјат политичких странака	255
Типологија политичких странака и страначких система	256
Организација политичких странака	266
Политичка идеологија	269
Оцена политичких странака	271
Политичке странке у уставном систему Републике Србије	272

	Страна
Глава четврта: Парламент	275
Појам и порекло парламента	275
Функције парламента	278
Ратно и ванредно стање	286
Структура парламента	288
Унутрашња организација парламента	300
Распуштање парламента	316
Глава пета: Шеф државе	320
Појам и еволуција	320
Избор и организација	323
Овлашћења и акти	327
Положај и одговорност	331
Глава шеста: Влада	335
Појам и порекло	335
Избор и састав	336
Овлашћења и акти	342
Одговорност владе и министарска одговорност	347
Глава седма: Војска и полиција	353
Појам и облици војске	353
Начела организације и положаја војске у демократском поретку	354
Војска као уставна институција	356
Појам и улога полиције	357

ДЕО ШЕСТИ – ФЕДЕРАЛНА ДРЖАВА

Глава прва: Облици државног уређења	363
Унитарна држава	363
Федерална држава	364
Глава друга: Федерализам и федерација	365
Значење и порекло федерализма	365
Конфедерација и федерација	366
Природа и циљеви федерације	369
Мерила федерације	372

	Страна
Глава трећа: Разлози образовања федерација	375
Нужност федерације	375
Најважнији разлози образовања федерација	376
Глава четврта: Врсте федерација	379
Федерације створене агрегацијом и деволуцијом	379
Једнонационалне и вишенационалне федерације	380
Федерације са сталном и промењивом структуром	380
Федерације с обичним и мешовитим саставом	381
Глава пета: Положај федералних јединица	381
Једнак положај федералних јединица у федерацији	381
Право на самоорганизовање	384
Глава шеста: Системи поделе надлежности у федерацији	386
Подела надлежности као особено обележје федерације	386
Методи поделе надлежности	388
Области у надлежности федерације и федералних јединица	391
Облици надлежности	392
Глава седма: Учешће федералних јединица у вршењу надлежности федерације	393
Облици начела федералне партиципације	393
Други дом федералног парламента	393
Егзекутива у федерацији	394
Судство у федерацији	396
Учешће у уставотворној власти	398

ДЕО СЕДМИ – ОБЛИЦИ ТЕРИТОРИЈАЛНЕ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈЕ

Глава прва: Појам територијалне децентрализације	401
Деконцентрација и децентрализација	401
Територијална децентрализација	403
Глава друга: Локална самоуправа	405
Појам локалне самоуправе	405
Системи локалне самоуправе	413
Локална самоуправа у Републици Србији	417
Правна природа управних округа у Републици Србији	433

	Страна
Глава трећа: Територијална аутономија	437
Појам територијалне аутономије	437
Искуства територијалне аутономије у уставној пракси	442
Деволуција у Уједињеном Краљевству Велике Британије и Северне Ирске	446
Територијална аутономија у Републици Србији	451

ДЕО ОСМИ – ЦИВИЛНО ДРУШТВО

Глава прва: Цивилно друштво – слободно друштво	461
Порекло и значење појма „цивилно друштво“	461
Елементи цивилног друштва	461
Глава друга: Људска и грађанска права	462
Појам и еволуција људских и грађанских права	462
Подела људских и грађанских права	469
Лична права	471
Политичка права	477
Економска и социјална права	482
Права припадника националних мањина	486
Права и дужности странаца	492
Остваривање и заштита људских и мањинских права	492
Омбудсман	494
Глава трећа: Слободна привреда	499
Појам слободне привреде	499
Елементи слободне привреде у Републици Србији	501

ДЕО ДЕВЕТИ – ВЛАДАВИНА ПРАВА И СУДСКА ВЛАСТ

Глава прва: Појам и начела владавине права	507
Различита схватања владавине права	507
Начела и институције владавине права	511
Глава друга: Судски систем	514
Судска власт, суд и судије	514
Уставна начела о судовима у Републици Србији	518

	Страна
Избор судија и престанак судијске функције у Републици Србији	525
Високи савет судства	528
Јавно тужилаштво	530
Државно веће тужилаца	535
Глава трећа: Уставни судови	537
Појам и значај уставног судства	537
Системи уставног судства	543
Функције уставних судова	551
Избор и састав уставних судова	563
Поступак пред уставним судовима	566
Дејство одлука уставних судова	572
<i>Коришћене и наведене књије</i>	579
<i>Битни правни извори</i>	587